

IV TAVALINE PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Sf2 ,2,3. Sf3 ,12-13)

Lugemine prohvet Sefanja raamatust:

Otsige Issandat, kõik teie, kes te olete alandlikud maa peal ja kes te elate tema seaduse järgi. Otsige tema õiglust, otsige alandlikkust - võibolla te leiaste siis varju Issanda viha päeval. Ma jätan sulle alles alandliku ja vaese rahva, kes otsib pelgupaika Issanda nimes - need, kes Iisraelist on järele jäänud, kes ei tee ülekohut ega räägi valet, kelle suus ei ole kavalat keelt. Tõesti, nad hoiavad oma karja ja elavad rahu, ning keegi ei ahista neid. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps146 ,7. 8-9b. 9c-10)

R: Õndsad on need, kes on vaesed Jumala ees.

Issand on see, kes mõistab õiglast kohut nende üle, kellele tehakse liiga.
Kes annab näljasele leiba
ja päästab lahti kinniseotud.

R:

Kes avab pimedate silmad
ja tõstab sirgeks need, kes on küüru vajunud.
Kes kaitseb pagulasi,
aitab vaesleidlapsi ja lesknaisi.

R:

Issand armastab õigeid,
kuid öela ta juhib eksiteed.
Issand on kuningas igavesti,
Sinu Jumal, Siion, valitseb põlvest põlve.

R:

(Teine lugemine 1Kol ,26-31)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, vaadake ometi iseendid, kes te olete saanud Jumala kutse: teie seas on vähe tarku maailma mõõdupuu järgi, vähesed teie seast on siitilma vägevad, vähesed kõrgest soost. Kuid Jumal on rumalad ära valinud selleks, et targad häbisse saata, ja need, kes nõdrad on maailma meelest, selleks, et teha häbi siitilma vägevatele. Samuti on Jumal ära valinud need, kes on alamast soost, põlatud ja keda pole ollagi, et teha tühjaks nende nõu, kes midagi on - selleks, et keegi ei võiks uhkustada Jumala ees. Aga teie olete Jumala tahtel saanud tarkuse ja õigluse, pühitsuse ja lunastuse Jeesus Kristuses, et läheks täide mis kirjas seisab: "Kes tahab uhkustada, olgu uhke Issanda üle".
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 6,63b.68c)

Halleluuja. Issand, sinu sõnad on Vaim ja elu,
Sinul on igavese elu sõnad. Halleluuja.

(Evangeelium Mt5 ,1-12a)

Lugemine püha Matteuse evangeeliumist:

Rahvahulki nähes läks Jeesus üles mäele. Ja kui ta oli istunud, tulid tema jüngrid tema juurde. Siis avas ta oma suu ja hakkas neid õpetama: Õndsad on need, kes on vaesed Jumala ees, sest nende päralt on taevariik. Õndsad on

leinajad, sest nemad leiavad lohutust. Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa. Õndsad on need, kelle nälg ja janu on õigluse järele, sest nendel saab olema küllalt. Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse. Õndsad on puhtad südamed, sest nemad saavad Jumalat näha. Õndsad on rahunõudjad, sest neid hüütakse Jumala lasteks. Õndsad on need, keda taga kiusatakse õigluse pärast, sest nende pärast on taevariik. Õndsad olete teie, kui inimesed teid minu pärast laimavad ja taga kiusavad ning räägivad teist valetades kõiksugust kurja. Olge rõõmsad ja hõisake, sest teie palk on suur taevas. Niisamuti on taga kiusatud prohveteid enne teid.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad: seda, et inimesel on hing ja vaim, oli võimalik juba ürgajal kindlaks teha. Kui surnud inimese kolp avati, nähti seal ainult halli sültjat massi, ja rinnas oli vaid üks suur lihas, muud ei midagi. Nii võisid inimesed algusest peale küsida: aga kuhu jääb isiksus? Kuhu jäävad mõistus, mälestused ja õpitud oskused? Sellepärast kujutatigi inimese vaimu umbes sibulasuuruse peana, millel olid kõrvade asemel tiivad, ja mis pärast surma minema lendas. Kuigi teadus on vahepeal suuri edusamme teinud, leiame end ikka veel sama mõistatuse ees kui ürginimesed, sest mõttega "see on nüüd lõpp, isiksus on kustunud igaveseks" ei suuda keegi leppida.

Meie, kristlased, usume igavesse ellu. Uskumine pole aga teadmine, meil ei ole täpset informatsiooni teispoolse kohta. Seega võib öelda, et uskumises on alati osa ka ettekujutusel - mida ei tea, seda loodame ja kujutame ette. Kuid vaevalt tasub ette kujutada, et Jumal annab meile andeks ka siis, kui me ei kahetse - seepärast me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Kes küll mõtles Jumala välja? Muidugi - kurjad papid, kes rahva arvel rikastuda tahtsid. Ma usun, armsad õed ja vennad, et te ei kuule niisugust arvamust päris esimest korda. Kust tuleb aga üldse niisugune rahutus ja lausa vihkamine religiooni, Jumala ja kiriku vastu? Võibolla ennekõike sellest, et religioon projitseerib kõik hea tulevikku: alles pärast surma, taevariigis, saab kõige maa peal tehtud hea eest tasutud. Maises elus aga peab olema vaene, halastav, ja sealjuures veel Jumala pärast vihatud, laimatud ja tagakiusatud; tuleb tunda nälga ja janu õigluse järele, olla tasane, hoiduda vägivallast ja leinata - see ongi kõik, mis kristlasele on lubatud.

Kas kristlikul õpetusel võib õigus olla, kas tulevik saab olla tähtsam kui olevik? Kui vastata jaatavalt - jah, tulevik on tähtsam kui praegune hetk - siis on siin järeleproovimise võimalus. Nimelt mängivad pangad meiega seda mängu vastupidises suunas. Nad annavad krediiti oleviku vajaduste viivitamatuks rahuldamiseks, kuid seejärel algab võlaorjus, mis kestab kaugele tulevikku. Tagasi tuleb maksta muidugi palju rohkem kui laenu saadi, ja palju aastaid tuleb võla tõttu kitsamalt elada, halvemal juhul isegi kõik kaotada. Sellepärast peaks üks korralik usuvaenlane suhtuma pankuritesse ehk olevikumüüjatesse tuleviku arvelt sama halvasti kui pappidesse ehk tulevikumüüjatesse oleviku arvelt. Millegipärast aga see nii ei ole, ja pankuriks hakkab oleviku-usklik võimaluse korral küll ise hea meelega.

Mis on siis tähtsam, kas käesoleva hetke rahulolu või see, mis pärast saab - või on tähtsad mõlemad ühtmoodi? Tegelikult hõlmab see küsimus kogu inimelu spektrit. Ei ole võimalik elada majas, mida pole veel ehitatud; enne tehakse tööd, siis makstakse palka; niisamuti elab kurjategija pärast kuritegu vahelejäämise ja karistuse hirmus, mis enamasti juba maa peal ka kätte jõuab. Sellest saavad kõik aru. Kuid mis ootab inimest pärast surma, selle kohta ei ole midagi kindlat teada, ja just see ebakindlus on paljudele komistuskiviks.

Nojah, tegelikult ei saa me ka oma maapealset saatust päriselt ette aimata ega

end kõige vastu kindlustada. Saatusel on varuks palju rohkem ootamatuid pöördeid kui ükski kindlustusselts ka kõige kallimasse paketti sisse oskaks kirjutada. Isegi kõige ettevaatlikum inimene suudab vaid vähendada õnnetusse sattumise tõenäosust. Samuti on usklike inimeste puhul suurem tõenäosus, et küsimusteks, mida võidakse igavese kohtu ees küsida, on nad kogu oma elu jooksul valmistunud, ning nende elu on paljudele neist juba vastanud. Kindlasti on selline moraalne kompass üheks põhjuseks, miks kliinilise psühholoogia uuringutel leitakse, et usklikud on vaimselt märgatavalt rohkem tasakaalus kui nende uskmatud õed ja vennad.

Tegelikult oleks igaühele kasulik mängida vahel mõttemängu, elades sisse Jumala kui kohtuniku rolli ja seista siis ise selle kohtu ees. Kas me kohtunikuna saaksime iseennast kui kohtualust õigeks mõista, kui me keskendusime kurja tehes ainult käesolevale hetkele ja sundisime end unustama, et kõigi tegude eest tuleb kunagi vastutust kanda? Sest ka see tulevik, mis tuleb pärast surma, on reaalne, ja kui preventiivsed abinõud selles elus enamasti aitavad, siis on suur tõenäosus, et nii on ka teispooluses. Kes aga loodab surma läbi oma kurjade tegude tagajärgedest pääseda, võib halva üllatuse osaliseks saada.

Muidugi, kirikut ja vaimulikke on teejuhina vahel raske usaldada. Nagu iga organisatsioon, võitleb ka tema oma olemasolu eest, ladviku maiseid huviseid esitatakse paratamatusena ja tehtud vead püütakse kinni mätsida. See on inimlik, ja sellepärast on ka umbusaldus kiriku vastu osaliselt põhjendatud. Kuid kiriku olukord on veelgi raskem kui teistel organisatsioonidel, sest pole sugugi nii lihtne ülesanne olla Jumala saatkond maa peal ja professionaalne vooruse versta post kõikidele arvustamiseks. Pahandajad võiksid siinkohal meeles pidada, et karm kriitika ei tavaliselt aita, pigem vastupidi - kriitika, mis mõjub jõuvõttena, tekitab vastumeetmena jõuvõtted vastasleerist.

Ülevalt, juhi positsioonilt, näib maailm hoopis teistsugune kui alt, nende inimeste silmade läbi, kes ennekõike vaid iseenda eest vastutavad. Üleval on teised kiusatused, ja seal saavad otsustavaks hoopis teistsuguseid voorused kui all. Sellepärast ei peaks ka paavsti ja piiskoppe kadestama, eriti kui mõelda sellele, et nendelgi tuleb kord seista Jumala kohtu ees ja vastata, kui neilt küsitakse, kas nad on olnud vaesed Jumala ees, kas nad võitlesid tõesti õigluse ja rahu eest ning suutsid vältida isiklikele ambitsioonidele pühendumist.

Armsad õed ja vennad, ka meie peaksime endale aru andma kus me asume, kuivõrd me peame olema kiriku poolt ja kuivõrd selle suhtes kriitilised. Kuid ka meile kehtivad need Peetruse sõnad, mis ta ütles Jeruusalemma suurkohtu ees: "Kas see oleks Jumala ees õige, kuulata inimesi rohkem kui Jumalat? Otsustage ise!" (Ap 4,19). Aamen.